

OSNOVNA ŠOLA VENCLJA PERKA
Ljubljanska 58 a, 1230 Domžale
tel: 01/729-83-00
faks: 01/729-83-20
e-naslov:
os.vp-
domzale@guest.arnes.si

Šolsko leto 2013/14

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

UČNE TEŽAVE – KAKO SE JIH LOTEVAMO

Pripravila:

Nataša Fabjančič
mag. Maša Mlinarič

Ravnateljica:

Petra Korošec mag.

KAZALO

Uvod	2
1. Koncept dela z učenci z učnimi težavami – ZOŠ , Koncept, LDN	2
1.1 Izvajanje koncepta »Učne težave v osnovni šoli« na OŠ Venclja Perka	3
1.2 Oblike dela z učenci z učnimi težavami + dejavnosti šole.....	3
2. Samoevalvacija področja dela z učenci z učnimi težavami	4
2.1 Namen	4
2.2 Vzorec.....	4
2.3 Metoda	5
2.4 Rezultati.....	5
2.5 Analiza	23
3.Zaključki - povzetek in priporočila za naprej	26
4.Viri in literatura.....	27
5.Priloge:	27
Anketni vprašalnik učitelji (samo v tiskani verziji)	
Obrazec šole - izvorni delovni načrt pomoči – IDNP	

UVOD

Šola je dolžna v skladu s projektom »Zasnova in uvedba sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti vzgojno izobraževalnih organizacij - KVIZ« in v skladu s priporočili o strukturi samoevalvacijskega poročila (48. in 49. člen ZOFVI; Ur.l.RS 115/03, 36/08) pripraviti letno samoevalvacijsko poročilo, ki mora upoštevati vse predlagane korake (priprava predloga poročila (strokovni tim), obravnava poročila na seji UZ, predstavitev poročila svetu šole, uporaba ugotovitev poročila za izhodišče načrtovanih izboljšav na tem področju).

Tako smo na naši šoli vsako leto posvetili več pozornosti enemu od (na ta način) izbranih področij, za katere smo želeli s samoevalvacijo najprej ugotoviti dejansko stanje na tem področju (prednosti in pomanjkljivosti). Ugotovitve samoevalvacije pa so nam služile kot izhodišče za načrtovanje dela v bodoče; odpravljanje pomanjkljivosti in nadgradnja področja v točkah, kjer smo se potrdili v svojih prizadevanjih po kvalitetnem strokovnem delu.

Od 2008 smo na tak način evalvirali že 5 področij: 08/09 – Oblike diferenciacije, 09/10 – Izobraževanje učiteljev, 10/11 – Vzgojno delovanje šole, 11/12 – Ocenjevanje in preverjanje znanja, 12/13 – Uresničevanje Koncepta odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v OŠ.

V šolskem letu 13/14 pa je pod drobnogledom delovanje naše šole pri uresničevanju Koncepta dela z učenci z učnimi težavami. Z vprašalnikom za učitelje smo preverjali, kakšno je stanje uresničevanja Koncepta na naši šoli in kje so še potrebna izboljšanja.

1. KONCEPT DELO Z UČENCI Z UČNIMI TEŽAVAMI (UUT) V OSNOVNI ŠOLI

Slovenska zakonodaja je zato, da bi povečala občutljivost za učence z učnimi težavami (UUT) in jim omogočila strokovno podporo pri premagovanju UT, te učence do zadnje spremembe zakonodaje, štela med otroke s posebnimi potrebami (OPP) - Zakon o osnovni šoli (Ur. l. RS št. 81/2006, 11.člen). V 12. členu so še natančneje opredelili načine pomoči učencem z učnimi težavami in sicer tako, da jim je šola dolžna prilagoditi metode in oblike dela ter jim omogočiti vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči.

Leta 2011 so bile sprejete spremembe Zakona o OŠ, kjer so učenci z UT v 12.a členu opredeljeni kot samostojna skupina otrok s posebnimi potrebami (OPP), ki v šoli potrebujejo posebno pozornost in posebne načine pomoči za svoje težave. 12.a člen pravi: »Učenci z učnimi težavami (UUT) so učenci, ki brez prilagoditev metod in oblik dela pri pouku težko dosegajo standarde znanja. Šole tem učencem prilagodijo metode in oblike dela pri pouku ter jim omogočijo vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči (Zakon o spremembah in dopolnitvah ZOŠ, člen 12.a, Ur.l.RS št.87/2011).

Skupina UUT je zelo heterogena, ne samo glede na vzroke teh težav, ampak tudi glede na to, ali so težave prehodnega značaja ali trajajo dalja časa, ter glede na to, ali se izražajo na enem oz. na več področjih.

Kljub raznolikosti skupine UUT jih zaradi večje jasnosti in lažje obravnave nekateri avtorji razvrščajo v skupine (Magajna idr., 2008):

- UT zaradi splošno upočasnjene razvoja,
- UT zaradi specifičnih učnih težav,
- UT zaradi motnje pozornosti in hiperaktivnosti,
- UT zaradi slabše razvitih samoregulacijskih spretnosti,
- UT zaradi čustvenih težav,
- UT zaradi drugojezičnosti ali socialno kulturne drugačnosti,
- UT zaradi socialno ekonomske oviranosti,
- UT, ki se pri učencih pojavljajo zaradi blažjih senzornih motenj.

Glede na vzroke učne težave razvrščamo na:

Tip I: vzroki so primarno v učenčevem okolju (kronični stres v okolju, izrazita kulturna in ekonomska prikrajšanost, izostajanje od pouka, bilingvizem).

Tip II: vzroki so v kombinaciji dejavnikov med posameznikom in okoljem (lastnosti temperamenta, nekatera kronična obolenja, neustrezna obravnava specifičnih UT).

Tip III: vzroki so primarno v posamezniku (nevrološke motnje, razvojne in motivacijske posebnosti, zmerne in težje specifične motnje učenja).

Glede na naravo problemov učne težave delimo na :

splošne (posameznik ne realizira svojih potencialov zaradi notranjih ali zunanjih vzrokov) in specifične (potenciali učenja so omejeni zaradi notranjih, nevrofizioloških vzrokov).

Za boljše razumevanje je treba še natančneje opredeliti razliko med pojmom učenci z učnimi težavami (UUT) in učenci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja (PPPU). Učenci s PPPU so tisti učenci med vsemi učenci z UT, ki imajo težjo obliko specifičnih UT ali motnjo pozornosti s hiperaktivnostjo in so po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami upravičeni do prilagojenega izvajanja in dodatne strokovne pomoči (odločba), kar pomeni, da jim šola prilagaja organizacijo pouka, preverjanje in ocenjevanje, napredovanje in časovno razporeditev pouka. Učenci z UT imajo lažje ali zmerne specifične težave, nimajo odločbe, šola pa jim je prav tako dolžna prilagajati metode in oblike pouka.

Na kontinuumu težavnosti (stopnja primanjkljajev) torej UUT obsegajo blažje in zmerne težave, za razliko od učencev s primanjkljaji na posameznih področjih učenja PPPU, ki imajo težje UT in imajo odločbo o usmeritvi.

1.1 Izvajanje koncepta »Učne težave«na OŠ Venclja Perka

Nacionalni koncept je bil sprejet 2007 in pomeni predpisano osnovo za bolj sistematično, poenoteno in strokovno utemeljeno delo z učenci s splošnimi in specifičnimi učnimi težavami v osnovni šoli. Uvajanje dela po konceptu smo se na naši šoli lotili sistematični in po korakih.

Tako smo:

- 2009 izvedli predstavitev koncepta za učiteljski zbor in delavnice za učitelje,
- 2010 ponovili splošna načela koncepta in učitelje seznanili s 5-stopenjskim modelom izvajanja pomoči,
- 2012 analizirali realizacijo izvajanja koncepta in oblikovali enoten obrazec za individualni delovni načrt pomoči - IDNP,
- 2013 – izvedli samoevalvacijo področja dela po konceptu z vprašalnikom za učitelje.

Vsako leto ob začetku šolskega leta skupaj z aktivom izvajalk dodatne strokovne pomoči naredimo seznam izvajalcev pomoči in učencev, ki bodo v tem šolskem letu potrebovali posebne oblike pomoči (dopolnilni pouk, ISOP, DSP, pomoč prostovoljcev, obravnavo v ŠSS ali v zunanjih inštitucijah...). Učitelji morajo vsako leto dopolniti oziroma ažurirati IDNP-e za učence in ob koncu leta zapisati evalvacijsko oceno (I. II. ... V. stopnje).

1.2 Oblike dela z učenci z učnimi težavami + dejavnosti šole

V literaturi najdemo podatek, da celotna skupina učencev z učnimi težavami obsega od 20 do 30% celotne populacije učencev (Magajna idr., 2008). Kavkler (2008) navaja, da je v Sloveniji v šolajoči populaciji približno 20% UUT, polovica od teh ima splošne učne težave na vseh področjih učenja, polovica pa specifične učne težave (na področju branja, pisanja, računanja in pravopisa). Nekateri od teh učencev s specifičnimi UT pa imajo tudi odločbo o usmeritvi. V letu 2010 je bilo takih v Sloveniji 5% (Peklaj, 2012).

Koncept Učne težave v OŠ predvideva, da šola tem učencem nudi pomoč v okviru rednega pouka (upošteva posebnosti), dopolnilnega pouka, podaljšanega bivanja in pri urah individualne in skupinske pomoči (ISOP). Pri tem upošteva temeljna načela pomoči iz

koncepta in princip vključevanja. Na osnovi teh izhodišč učitelj (razrednik) pripravi za učenca z UT »izvirni delovni načrt pomoči - IDNP«. Koncept predvideva 5 osnovnih stopenj pomoči:

1. pomoč učitelja (pri rednem in nivojskem pouku, dopolnilnem pouku in v podaljšanem bivanju),
2. pomoč šolske svetovalne službe in/ali specialno pedagoške službe,
3. dodatna individualna ali skupinska pomoč (ISOP),
4. mnenje in pomoč zunanje strokovne ustanove,
5. program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo.

Na vsaki stopnji pomoči se po evalvaciji naredi oceno ali je učencu ponujena pomoč ustrezná ali potrebuje prilagoditve iz naslednje stopnje pomoči.

Učenec in starši so aktivno soudeleženi v programu pomoči in sodelujejo pri nastajanju in evalvaciji izvirnega delovnega načrta pomoči.

2. SAMOEVALVACIJA PODROČJA ODKRIVANJA IN DELA Z UČENCI Z UČNIMI TEŽAVAMI NA OSNOVNI ŠOLI VENCLJA PERKA

2.1 Namen

Namen samoevalvacije je bil :

Analiza stanja na področju uresničevanja koncepta Učne težave v OŠ na naši šoli. Na osnovi ugotovitev stanja pa izdelati usmeritve, ki nam bodo služile kot podlaga za načrtovanje šole za izboljšanje dela z učenci z UT.

Ugotoviti, kako učitelji in strokovni delavci naše šole opredeljujemo, prepoznavamo in odkrivamo učence z UT, razlike v pojmovanju UT in morebitna napačna/stereotipna razumevanja UT.

Evalvirati dosedanje oblike pomoči in probleme v zvezi z organizacijo in učinkovitostjo pomoči učencem z UT.

Izdelati predloge za izboljšanje učinkovitosti obstoječih načinov pomoči.

CILJI samoevalvacije področja dela z učenci z učnimi težavami na OŠ Venclja Perka v 2013/2014 torej so ugotoviti obstoječe stanje, oziroma spoznati:

- 1. Prepoznavanje učencev z učnimi težavami s strani učiteljev.**
- 2. Poznavanje znakov in meril po katerih učitelji razvrščajo učence z UT.**
- 3. Povezava UT z nadarjenostjo učencev in vedenjskimi težavami učencev.**
- 4. Organizacija mreže pomoči učencem z UT na šoli (nosilci, dejavnosti in oblike pomoči, sodelovanje s starši).**
- 5. Uporaba in uspešnost oblik podpore in pomoči pri pouku.**
- 6. Ocena uspešnosti in učinkovitosti različnih oblik pomoči: ocena lastne uspešnosti, ocena učinkovitosti šole pri uresničevanju koncepta, ocena lastne strokovne usposobljenosti učiteljev za področje dela z učenci z UT.**

2.2 Vzorec

V vzorec letošnje samoevalvacije smo zajeli samo populacijo učiteljev.

Anketiranje je zajelo **63 učiteljev**. Vrnjenih je bilo **51** (94%) ustrežno izpolnjenih anket, od tega **46** žensk in **5** moških. Po izobrazbi jih ima 14 (27%) višjo izobrazbo, 31 (61%) visoko izobrazbo in 6 (12%) magisterij ali več.

	<i>f</i>	%
Višja izobrazba	14	27%
Visoka izobrazba	31	61%
Magisterij ali več	6	12%

2.3 Metoda

Kvantitativne podatke smo zbrali z metodo spletnega vprašalnika (neeksperimentalna metoda zbiranja podatkov). Vprašalnik smo tokrat aplicirali le pri učiteljih.

Za ugotavljanje obstoječega stanja dela z učenci z učnimi težavami na naši šoli smo uporabili anonimni vprašalnik z vprašanji iz različnih tematskih sklopov. Večina vprašanj je bila izbirnega tipa z enim ali več možnimi odgovori, le manjšina vprašanj je bila delno odprtega tipa (prosti odgovori).

Pri izdelavi spletne oblike vprašalnika sva sodelovali šolska pedagoginja oz. računalnikarka in šolska psihologinja.

Zbiranje podatkov:

Zbiranje podatkov s spletnim vprašalnikom je potekalo v decembru 2013.

Učiteljem je bil spletni vprašalnik posredovan z njihovim dovoljenjem na njihove e-mail naslove. Z zbiranjem podatkov smo zaključili 17.12.2013.

Zbrane podatke smo kvantitativno obdelali z osnovnimi statističnimi metodami. Odgovore na vprašanja odprtega tipa pa zbrali in interpretirali v kvalitativnih kategorijah.

Podatki so bili v skladu z namenom samoevalvacije analizirani z osnovnimi postopki deskriptivne statistike: frekvenca (*f*), odstotki (%). Uporaba drugih statističnih postopkov bi bila zaradi majhnega vzorca (brez kontrolne skupine) vprašljiva.

2.4 Rezultati

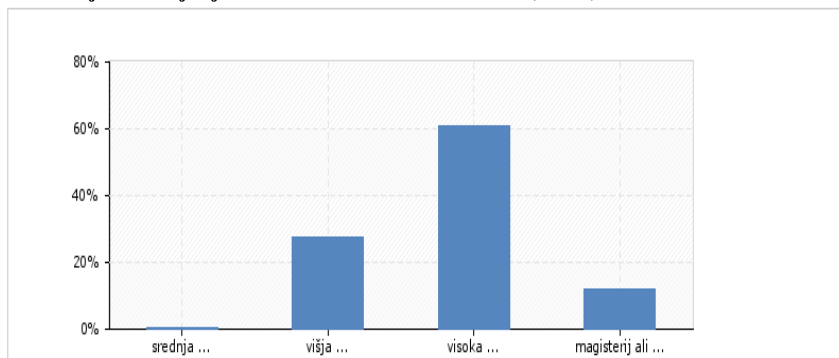
V nadaljevanju navajamo le najpomembnejše rezultate in zaključke.

SPLOŠNI PODATKI O VZORCU

V vzorec letošnje samoevalvacije smo zajeli samo populacijo učiteljev.

Anketiranje je zajelo **63 učiteljev**. V celoti je anketo izpolnilo **51 (94%) učiteljev** od tega **46** žensk in **5** moških. Po doseženi formalni izobrazbi jih ima **14 (27%)** višjo izobrazbo, **31 (61%)** visoko izobrazbo in **6 (12%)** magisterij ali več.

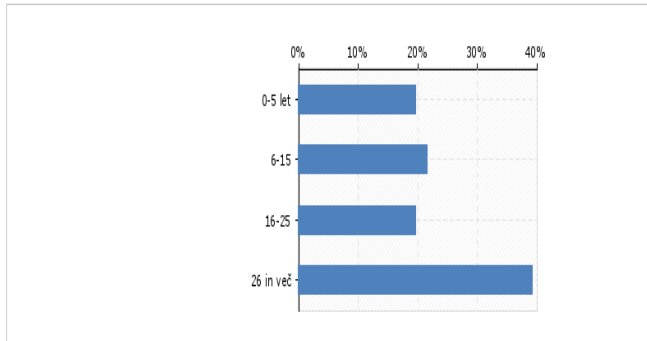
Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba? (n = 51)

Graf 1: Populacija učiteljev OŠ Venclja Perka glede na doseženo formalno izobrazbo.

Zanimiv podatek je tudi število let zaposlitve v šolstvu. Velika večina kolektiva je zaposlena več kot 26 let v šolstvu (39%). Močna je srednja kategorija zaposlenih: od 6-15 let je zaposlenih 22% in od 16-25 let 20% učiteljev. Tak je tudi delež učiteljev začetnikov (20%).

Koliko časa ste zaposleni v šolstvu? (n = 51)

Graf 2: Populacija učiteljev OŠ Venclja Perka glede na leta zaposlitve v izobraževanju

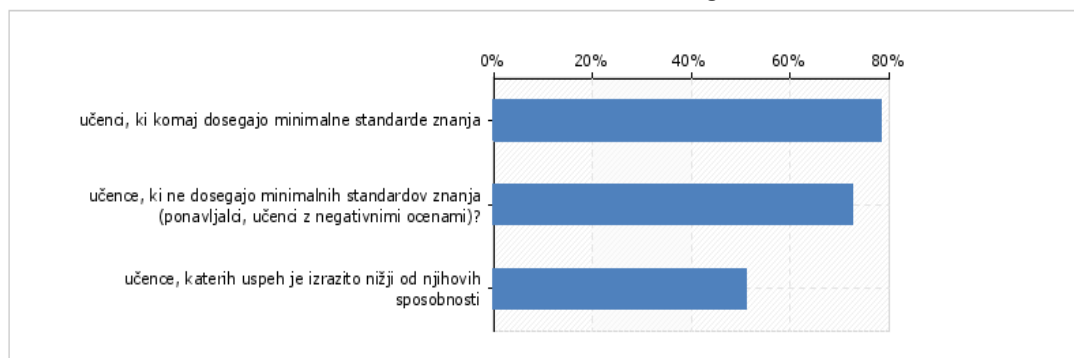
POVZETEK: Iz podatkov je razvidno, da je kolektiv učiteljev na OŠ Venclja Perka pretežno ženski kolektiv (90% učiteljic in 10% učiteljev). Po letih zaposlitve v šolstvu je 39% zaposlenih več kot 26 let, kar kaže na to, da smo precej star kolektiv. Približno 20% je začetnikov (0-5 let zaposlitve) in približno 40% zaposlenih v srednjem, najbolj produktivnem obdobju (21% zaposlenih od 6-15 let in 20% zaposlenih od 16-25 let). Izobrazbena struktura kaže na visok delež učiteljev z visoko izobrazbo (61%) in magisterijem ali več (12%). Višjo izobrazbo ima 27% zaposlenih. Smo torej strokovno dobro usposobljen kolektiv.

II. OPREDELITEV IN PREPOZNAVANJE UČENCEV Z UČNIMI TEŽAVAMI (UT)

Učne težave (UT) delimo na splošne in specifične. Razprostirajo se na kontinuumu od lažjih do zmernih UT. Nekateri učenci imajo samo splošne UT, nekateri le specifične, mnogi imajo težave obeh vrst. Učni uspeh je lahko posledica najrazličnejših splošnih težav pri učenju in specifičnih primanjkljajev. Splošne učne težave se lahko pojavljajo skupaj s specifičnimi ali pa tudi ne. Prav zato je učni uspeh nujen, ne pa zadosten kriterij za prepoznavanje specifičnih učnih težav. Učna neuspešnost je lahko relativna (ko so učenčevi dosežki nižji od pričakovanih glede njegovih sposobnosti) ali absolutna (ko je učenec negativno ocenjen, ponavlja razred ali zaključi osnovno šolo v nižjem razredu).

1) KATERE UČENCE UVRŠČATE MED UČENCE Z UT?

Katere učence uvrščate med učence z učnimi težavami? Izberete lahko več odgovorov. (n = 51)

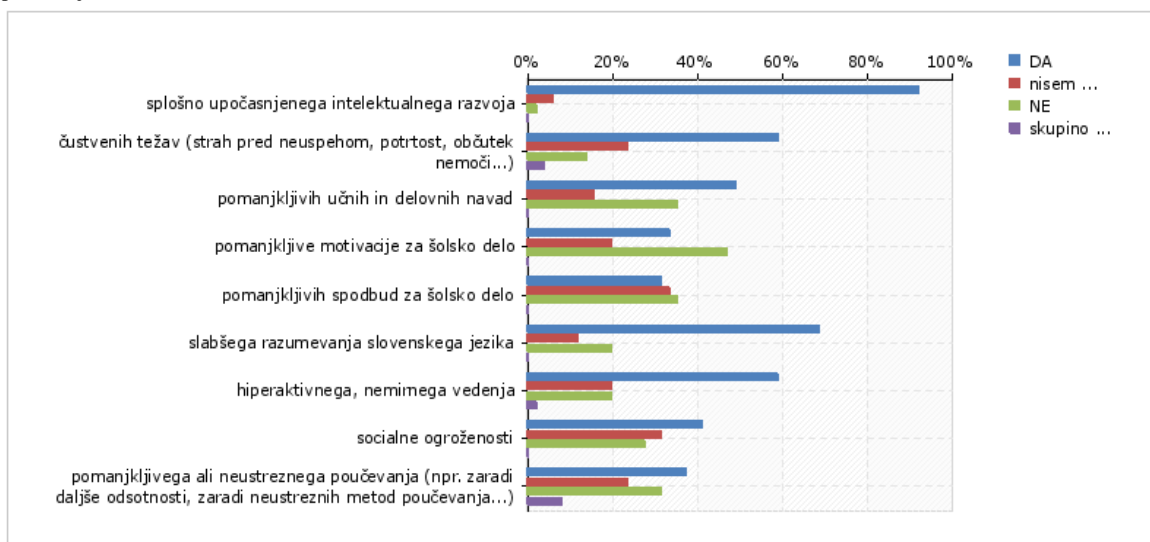

Graf 3: Katere učence učitelji uvrščajo med učence z UT.

Večina učiteljev (78% odgovorov) uvršča med učence z UT skupino učencev, ki komaj dosegajo minimalne standarde znanja, takoj za tem (73% odgovorov) pa učence, ki ne dosegajo standardov znanja (ponavljavce, učence z negativnimi ocenami). Manjša skupina učiteljev (51% odgovorov) pa je kot učence z UT uvrstila skupino učencev, katerih rezultati so izrazito nižji od njihovih sposobnosti. Rezultati kažejo na različno pojmovanje UT, saj relativne neuspešnosti (slabše uspešnosti glede na potencialne, kljub temu, da učenec še dosega minimalne standarde) nekateri učitelji ne vključujejo v svoje pojmovanje UT. Problem je tudi dejstvo, da minimalni standardi niso enoznačno definirani (kar bi bilo potrebno še urediti v prihodnosti).

2) Katere od naštetih skupin učencev po vašem mnenju sodijo med učence z UT?

Katere od naštetih skupin učencev po vašem mnenju sodijo med učence z učnimi težavami? Učenci, ki imajo pomembno večje težave pri učenju od vrstnikov ZARADI: (n = 51)

Graf 3: Katere skupine učencev učitelji uvrščajo med učence z UT.

	DA	NE	nisem prepričan/a	skupino premalo poznam	Skupaj
splošno upočasnjenega intelektualnega razvoja	47 (92%)	1 (2%)	3 (6%)	0 (0%)	51 (100%)
čustvenih težav (strah pred neuspehom, potrlost, občutek nemoči...)	30 (59%)	7 (14%)	12 (24%)	2 (4%)	51 (100%)
pomanjkljivih učnih in delovnih navad	25 (49%)	18 (35%)	8 (16%)	0 (0%)	51 (100%)
pomanjkljive motivacije za šolsko delo	17 (33%)	24 (47%)	10 (20%)	0 (0%)	51 (100%)
pomanjkljivih spodbud za šolsko delo	16 (31%)	18 (35%)	17 (33%)	0 (0%)	51 (100%)
slabšega razumevanja slovenskega jezika	35 (69%)	10 (20%)	6 (12%)	0 (0%)	51 (100%)
hiperaktivnega, nemirnega vedenja	30 (59%)	10 (20%)	10 (20%)	1 (2%)	51 (100%)
socialne ogroženosti	21 (41%)	14 (27%)	16 (31%)	0 (0%)	51 (100%)

pomanjkljivega ali neustreznega poučevanja (npr. zaradi daljše odsotnosti, neustreznih metod poučevanja...)	19 (37%)	16 (31%)	12 (24%)	4 (8%)	51 (100%)
---	----------	----------	----------	--------	-----------

Tabela 1: Katere skupine učencev učitelji uvrščajo med učence z UT.

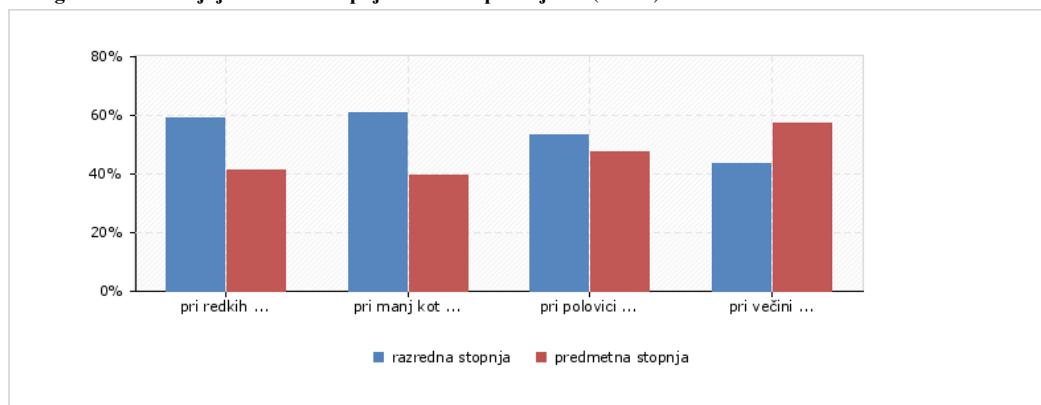
Iz rezultatov je razvidno, da učitelji najpogosteje in z največ prepričanja vključujejo med učne težave skupino učencev s splošno upočasnjem razvojem (92% odgovorov), sledijo učenci s slabšim razumevanjem slovenskega jezika (69%), potem učenci s čustvenimi težavami (59%) in učenci s hiperaktivnim vedenjem (59%). Sledijo jim učenci s pomanjkljivimi učnimi in delovnimi navadami (49%) in socialno ogroženi učenci (41%). V manjši meri pa učne težave pripisujejo učencem zaradi pomanjkljivega ali neustreznega poučevanja (37%), pomanjkljive motivacije za šolsko delo (33%) ali pomanjkljivih spodbud za šolsko delo (31%). Pri teh kategorijah je dokaj visok % odgovorov NE, kar kaže na miselnost učiteljev, da te težave (pomanjkljiva motivacija za šolsko delo, pomanjkljive spodbude za šolsko delo in težave zaradi neustreznega poučevanja) ne spadajo med UT, ampak jih (verjetno) pripisujejo lenobi učencev. Še eno področje, kjer bi bilo potrebno več narediti na ozaveščanju problematike UT.

POVZETEK: Rezultati nakazujejo, da učitelji pogosteje povezujejo UT z dejavniki, ki so bolj povezani z notranjimi dejavniki (nižji intelektualni potenciali, hiperaktivno, nemirno vedenje...). Precej pomemben razlog se jim zdi tudi slabše znanje slovenskega jezika, kar je na naši šoli res večji problem zadnja leta zaradi vsakoletnega priliva učencev iz drugih držav. Učitelji dokaj prepoznavajo, da so UT pomembno povezane z okoljskimi dejavniki (pomanjkljive učne in delovne navade, socialna ogroženost, čustvene stiske...), čeprav vzroke za te težave pogosto napačno pripisujejo učencem (nemotiviranost, slabe delovne navade).

Učitelji so najbolj negotovi pri vključitvi učencev, ki imajo težave zaradi pomanjkljivih spodbud za šolsko delo in pri socialno ogroženih učencih. Iz tega sklepamo, da je povezava šola dom prešibka. Premalo poznamo vplive okolja, čeprav pedagoška praksa dokazuje, da je mnogo lažje doseči spremembe pri faktorjih okolja kot pa vplivati na biološke danosti (sposobnosti, specifične UT, nevrološko pogojene).

2) PRI KOLIKŠNEM DELEŽU UČENCEV Z UT SE UT POVEZUJEJO Z VEDENJSKIMI PROBLEMI?

Pri kolikšnem deležu učencev z učnimi težavami se po vašem mnenju učne težave povezujejo z vedenjskimi problemi? Izberite enega od odgovorov in ocenjujte samo za stopnjo na kateri poučujete! (n = 51)

Graf 4: Kako učitelji razredne in predmetne stopnje vidijo povezavo UT in vedenjskih problemov

Po pričakovanjih se pojavijo razlike med učitelji razredne in predmetne stopnje, saj je kategorijo »pri redkih posameznikih je prisotna povezava med učnimi in vedenjskimi težavami« izbralo 59% razrednih učiteljev in 41% predmetnih učiteljev. Kategorijo »pri večini učencev z učnimi težavami je opazna povezava med učnimi in vedenjskimi težavami« pa je izbralo 43% razrednih in 57% predmetnih učiteljev.

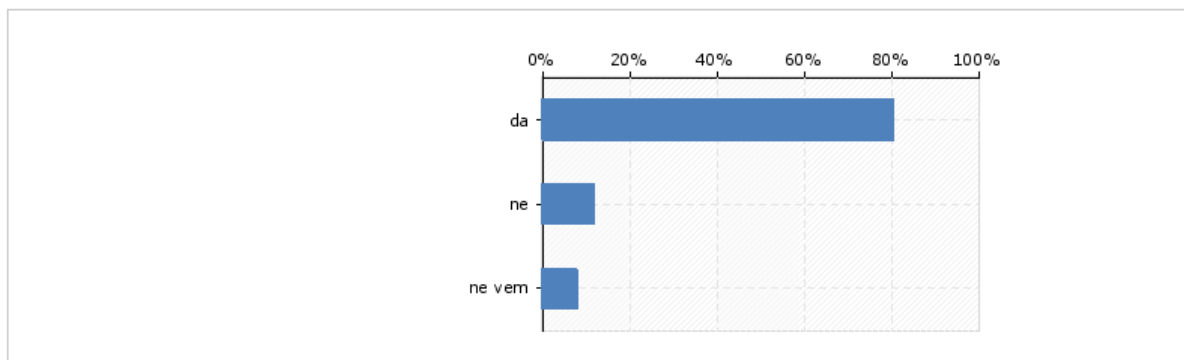
POVZETEK: Težave socialne vključenosti se povečujejo z leti neuspehov, ki jih učenci z UT doživljajo v šoli, zato je razumljivo, da se vedenjske težave okrepijo v višjih letih šolanja. Učitelji RS ocenjujejo, da se vedenjske težave povezujejo z UT pri redkih posameznikih ali pri manj kot polovici učencev. Nasprotno pa učitelji PS ocenjujejo, da je vedenjskih težav povezanih z učnimi težavami bistveno več, oz. da se pojavljajo pri večini učencev z UT.

V strokovni literaturi najdemo več podatkov o tej povezavi, predvsem za otroke s specifičnimi učnimi težavam (SUT). Raziskave kažejo, da imajo otroci s SUT več vedenjskih težav kot vrstniki brez specifičnih učnih težav. Imajo slabše razvite socialne veščine, težje navezujejo in vzdržujejo stike z vrstniki, vrstniki jih pogosteje odklanjajo...Otroci z disleksijo imajo več težav z vrstniki zaradi manjše spretnosti pri igrah (slabše razumejo navodila, ne obvladajo popularnih iger, filmov, ne uspejo slediti skupinskim pravilom...)(v Učne težave v OŠ, Magajna idr., 2008).

Od učiteljevega odziva na neuspeh je pomembno odvisno, ali se bi moteče vedenje razvilo v vedenjsko motnjo. Vedenjske motnje se prav tako ne razvijejo pri 46% mladostnikih s SUT ali ADHD, ki imajo kot varovalni dejavnik dobro razvite verbalne sposobnosti in ugodno družinsko okolje (Shoemaker, 1996 v Učne težave v OŠ, Magajna idr., 2008).

3) ALI IMAJO PO VAŠIH IZKUŠNJAH UČNE TEŽAVE LAHKO TUDI NADARJENI UČENCI? (n=51)

Ali imajo po vaših izkušnjah učne težave lahko tudi nadarjeni učenci? Izberite enega od možnih odgovorov. (n = 51)

Graf 5: Mnenje učiteljev o povezavi UT in nadarjenosti pri učencih

Velika večina učiteljev (80%) meni, da se UT lahko pojavijo tudi pri nadarjenih učencih in le 20% v to ni prepričanih (12% jih meni da nadarjeni ne morejo imeti UT in 8% jih nima mnenja o tem). Procent nepoznavanja problematike »dvojno izjemnih« učencev, kakor to skupino poimenujemo je med učitelji vseeno precej visok.

Nekatere ocene navajajo, da se med vsemi otroki s posebnimi potrebami pojavlja 2-5% nadarjenih otrok s specifičnimi UT in primanjkljaji na posameznih področjih učenja (Nielsen, 2002 v Učne težave v OŠ, 2008). Nadarjeni učenci, ki imajo sočasno še druge težave, so pogosto prezrti, saj motnje pogosto lahko prikrijejo izjemne sposobnosti oz. nadarjenost

POVZETEK: Učitelji večinoma pravilno zaznavajo, da se učne težave in nadarjenost ne izključujeta in da se tudi nadarjeni učenci lahko spopadajo tudi z učnimi težavami. Precej velik procent neodločenih učiteljev pa zahteva premislek in pobudo o dodatnem usposabljanju učiteljev o problematiki »dvojno izjemnih« učencev.

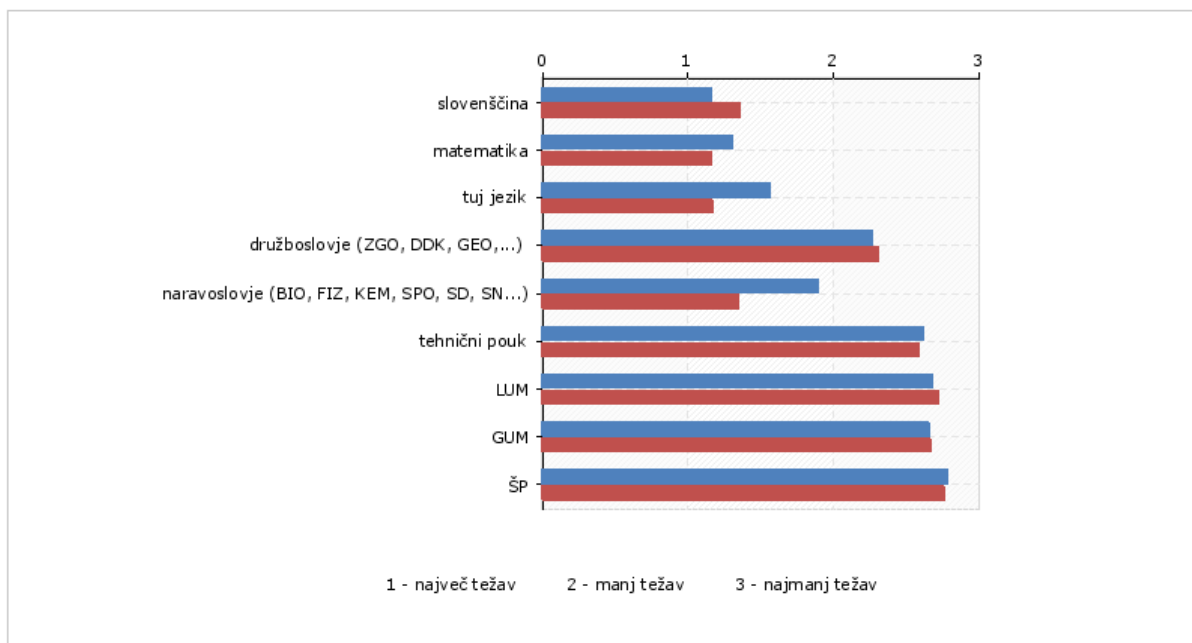
4) PRI KATERIH PREDMETIH IN PREDMETNIH SKUPINAH IMAJO UČENCI NAJVEČ TEŽAV?

Pri katerih predmetih / predmetnih skupinah imajo učenci po vaših izkušnjah NAJVEČ učnih težav? Za vsak predmet oziroma predmetno skupino izberite ustrezen odgovor. Učitelji ocenite le za stopnjo, na kateri poučujete.

RAZREDNA STOPNJA – modra

PREDMETNA STOPNJA- rdeča

(n = 33)

Graf 6: Predmeti pri katerih imajo učenci RS in PS največ težav.

Predmeti, pri katerih imajo učenci največ UT so različni na razredni in predmetni stopnji.

Na razredni stopnji imajo učenci največ UT: izrazito največ pri slovenščini (84%), matematiki (76%) in tujem jeziku (56%); sledi spoznavanje okolje (32%). Najmanj težav pa imajo pri vzgojnih predmetih: glasbeni umetnosti (7%), športu in likovni umetnosti (4%).

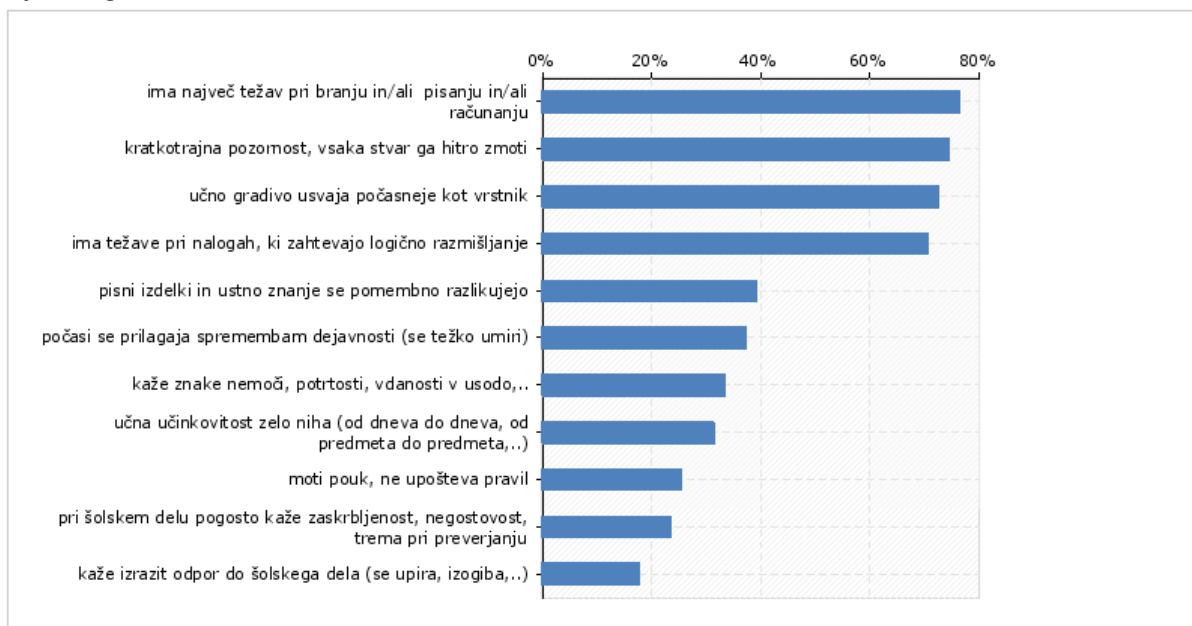
Na predmetni stopni se UT pri predmetih nekoliko drugače razporedijo: največ UT se kaže pri matematiki (88%) in tujem jeziku (87%). Temu sledijo UT pri naravoslovnih predmetih (FIZ, KEK, BIO – 75%), šele nato pri slovenščini (65%). Zelo malo UT pa se kaže pri vzgojnih predmetih. Pri tehniki (10%), sledijo glasbena, likovna umetnost in šport (3%).

POVZETEK: Rezultati nam kažejo stanje, ki ga učitelji tudi sami zaznavamo in nanj opozarjamo že nekaj časa. Zaradi slabo utrjene pismenosti na RS se kasneje zaradi stopnjevanja zahtevnosti pouka pokažejo težave še pri drugih predmetih, pri katerih je dobra funkcionalna pismenost sploh pogoj, da učenec lahko sledi pouku.

Po drugi strani pa porast UT pri matematiki na predmetni stopnji mogoče lahko pripišemo dejstvu, da otroci preidejo iz konkretno logičnega v formalno logični način razmišljanja po teoriji sicer okoli 11 leta, v praksi pa je ta razpon veliko večji. Pouk je očitno še vedno premalo naravnana na individualne posebnosti, ampak je še vedno naravnana na neko povprečje.

5) PO KATERIH ZNAKIH in MERILIH učitelji prepoznate učenca z UT?

Po katerih ZNAKIH in MERILIH pri svojem delu najpogosteje prepoznate oz. odkrijete učenca z učnimi težavami (UUT)? Izberite največ 5 odgovorov. (n = 51)

Graf 7: Znaki in merila po katerih učitelj prepozna učenca z UT

Učitelji najpogosteje prepoznajo učenca z UT po naslednjih znakih in merilih: težave pri branju in/ali pisanju in/ali računanju (76%), kratkotrajni pozornosti (75%), počasnejšem usvajanju učnega gradiva kot vrstniki (73%) in težavah pri logičnem razmišljanju (71%). Najredkeje pa navajajo prepoznavanje UT pri učencih na podlagi: izogibanja in upiranja šolskemu delu (18%) in na osnovi izražanja negotovosti, zaskrbljenosti, treme ob preverjanju (24%).

POVZETEK: Učitelji prepoznajo UT pri učencih pretežno na podlagi zunanjih znakov (napak, počasnejšega tempa dela, motenj pozornosti, ki se kažejo z vedenjem...), medtem ko »notranjim« kazalcem učnih težav posvečajo premalo pozornosti, jih premalo upoštevajo kot znake UT ali jim pripisujejo drugačen pomen (nemotiviranost, lenoba, slabe delovne navade.

III. NOSILCI, MREŽA IN SODELOVANJE

Že v konceptu Učne težave v OŠ je zapisano, da je IDNP kot osnovno delavno orodje oz. pristop reševanja učnih težav v šoli. Bistvenega pomena je NAČIN sodelovanja, ki omogoča reševanje učnih težav. Nosilec IDNP-a je načeloma razrednik oz. učitelj, ki zaznava težave pri učencu.

Pričujoči del je posnetek stanja na naši šoli, v katerem se zrcali SODELOVANJE učiteljev za pomoč UUT, sodelovanje s starši in sodelovanje z zunanjimi ustanovami.

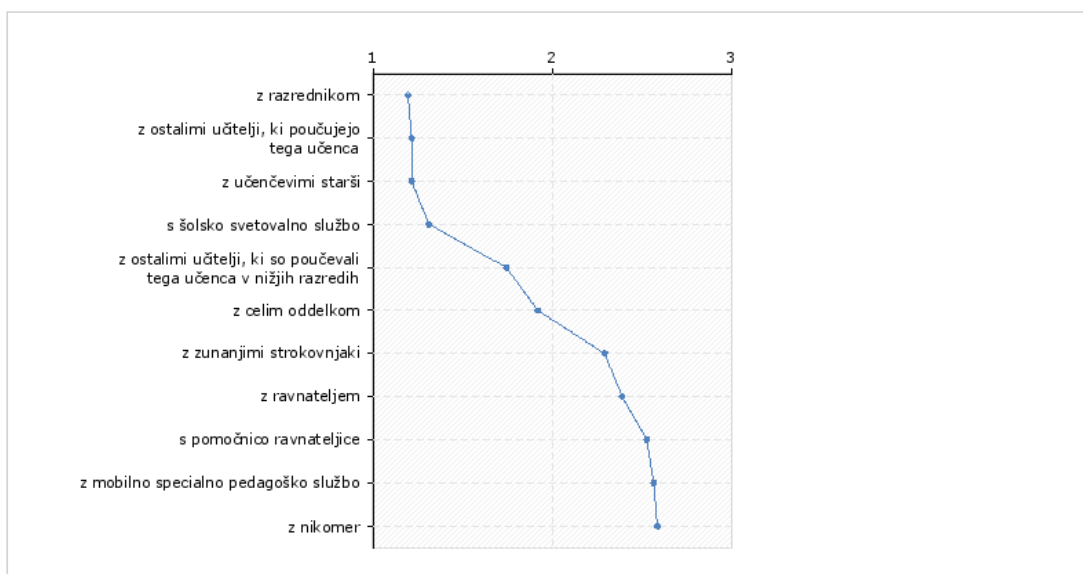
1.) SODELOVANJE V OKVIRU POMOČI UUT

Učitelje smo povprašali, s kom sodelujejo v okviru pomoči UUT. Učitelji najpogosteje sodelujejo z razrednikom (84 %), z ostalimi učitelji (82 %), ki poučujejo tega učenca in z učenčevimi starši (82 %). Na tretjem mestu je sodelovanje z ŠSS (73 %). Redko učitelji sodelujejo s celim oddelkom (61 %).

Kategorija	Odgovori			
	pogosto	redko	nikoli	Skupaj
z nikomer	3 (6%)	15 (29%)	33 (65%)	51 (100%)
z ostalimi učitelji, ki poučujejo tega učenca	42 (82%)	7 (14%)	2 (4%)	51 (100%)
z ostalimi učitelji, ki so poučevali tega učenca v nižjih razredih	17 (33%)	30 (59%)	4 (8%)	51 (100%)
s šolsko svetovalno službo	37 (73%)	12 (24%)	2 (4%)	51 (100%)
z razrednikom	43 (84%)	6 (12%)	2 (4%)	51 (100%)
z ravnateljem	2 (4%)	27 (53%)	22 (43%)	51 (100%)
z mobilno specialno pedagoško službo	5 (10%)	12 (24%)	34 (67%)	51 (100%)
s pomočnico ravnateljice	3 (6%)	18 (35%)	30 (59%)	51 (100%)
z učenčevimi starši	42 (82%)	7 (14%)	2 (4%)	51 (100%)
s celim oddelkom	12 (24%)	31 (61%)	8 (16%)	51 (100%)
z zunanjimi strokovnjaki	5 (10%)	26 (51%)	20 (39%)	51 (100%)

Tabela 2.: S kom učitelji sodelujejo v okviru pomoči UUT

Iz spodnjega grafičnega prikaza je razvidno, da učitelji najmanj sodelujejo z mobilno specialno službo ter neposredno z vodilnim kadrom. Seveda je potrebno upoštevati dejstvo, da so odgovori učiteljev iz razredne in predmetne stopnje, specialna mobilna pedagoginja se vključuje na razredni stopnji. Slabo je tudi vključevanje zunanjih strokovnjakov.

Graf 8: Sodelovanje v okviru pomoči UUT

POVZETEK: V okviru pomoči UUT učitelji najbolj pogosto sodelujejo z razrednikom in ostalimi učitelji, ki tega učenca poučujejo. Brez sodelovanja staršev je ta pot težja, zato učitelji po pogostosti navajajo sodelovanje z domom na tretjem mestu. Najredkeje učitelji sodelujejo z vodstvenim kadrom.

2.) SODELOVANJE S STARŠI, KO SE TI NE ODZIVAJO

Sodelovanje med domom in šolo je ključnega pomena v smislu podpore UUT in zmanjševanju težav. Na šoli si želimo partnerskega odnosa s starši, ki svojega otroka bolje poznajo. Starši kot enakovredni partnerji lahko s svojim sodelovanjem pomembno povečajo učinkovitost reševanja težav.

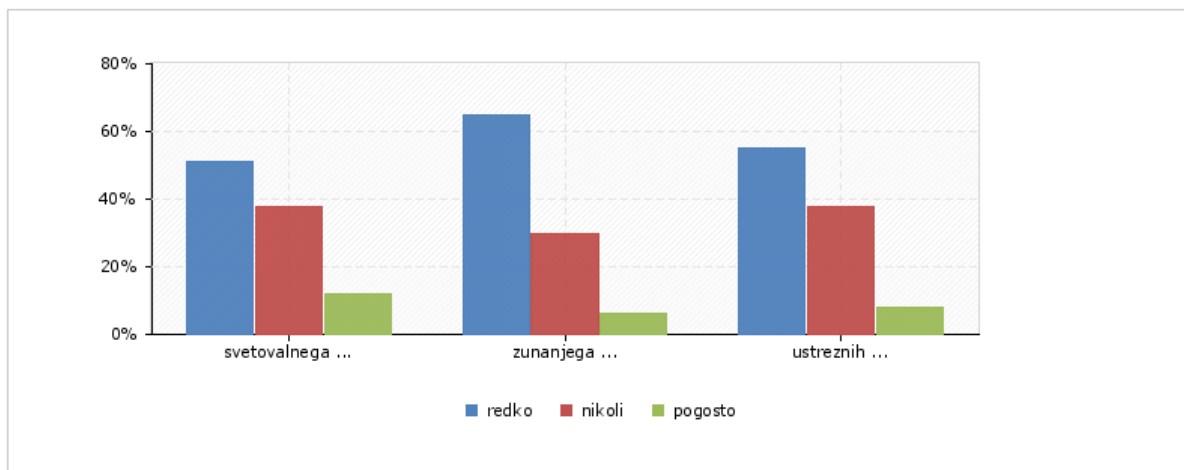
Zanimalo nas je, kako učitelji ukrepajo v primerih ko so starši neodzivni, učitelji pa zavezani k reševanju UUT. Iz rezultatov vprašalnika je razvidno, da ko starši niso motivirani in so neodzivni se učitelji osredotočijo na delo z učenci (98 %). Večkrat se učitelji tudi posvetujejo s kolegi, ŠSS in z drugimi na šoli (80 %). Skoraj polovica učiteljev (43 %) se skuša staršem približati na druge načine. Najmanj pogosto opustijo projekt pomoči ali pa organizirajo razgovor staršev pri ravnatelju.

	Podvprašanja	Odgovori			
		pogosto	včasih	nikoli	Skupaj
Q9a	osredotočim se na neposredno delo z učencem	50 (98%)	1 (2%)	0 (0%)	51 (100%)
Q9b	staršem se poskušam približati na drugačne načine	22 (43%)	25 (49%)	4 (8%)	51 (100%)
Q9c	starše in učenca napotim v ustrezno zunanjo ustanovo	4 (8%)	32 (63%)	15 (29%)	51 (100%)
Q9d	organiziram razgovor staršev pri ravnatelju	3 (6%)	20 (39%)	28 (55%)	51 (100%)
Q9e	posvetujem se s kolegom, šolsko svetovalno službo in idr. na šoli	41 (80%)	9 (18%)	1 (2%)	51 (100%)
Q9f	opustim projekt pomoči, ker brez sodelovanja staršev ni smiselno	0 (0%)	6 (12%)	45 (88%)	51 (100%)

Tabela 3.: Ukrepanje ob neodzivnosti staršev

POVZETEK: Učitelji se kljub neodzivnosti staršev v 98% osredotočijo na neposredno delo z učencem. V 80% se učitelji posvetujejo s kolegi, ŠSS in drugimi na šoli. Redko učitelji napotijo starše UUT neposredno v ustrezno ustanovo.

3.) SODELOVANJE UČITELJEV Z ZUNANJIMI USTANOVAMI

Graf 9: Prikaz sodelovanja z zunanjimi institucijami.

Učitelji so odgovarjali kako pogosto sodelujejo z zunanjimi institucijami. Zanimalo nas je kako pogosto učitelji sodelujejo s strokovnjaki izven šole pri čemer so se učitelji lahko opredeljevali med Svetovalnim centrom, z povabilom zunanjega strokovnjaka na šolo (kot predavanje za učence, starše, učitelje) ali pa sodelovanje z ustreznimi zunanjimi ustanovami primernimi glede na učenčeve težave. Za vsako izmed oblik sodelovanja nas je zanimala pogostost sodelovanja (možni odgovori redko, nikoli, pogosto).

Podvprašanja	Odgovori			
	pogosto	redko	nikoli	Skupaj
Svetovalnega centra	6 (12%)	26 (51%)	19 (37%)	51 (100%)
zunanjega strokovnjaka na šoli (predavanje za učitelje/starše/učence)	3 (6%)	33 (65%)	15 (29%)	51 (100%)
ustreznih ustanov za delo z učenci s posebnimi potrebami (zdravstvo, šole s posebnimi potrebami,..)	4 (8%)	28 (55%)	19 (37%)	51 (100%)

Tabela 4: Sodelovanje z zunanjimi ustanovami

Kot prikazuje graf zgoraj, polovica učiteljev (51 %) redko sodeluje z Svetovalnim centrom, 12% je izrazilo pogostost sodelovanja kar je presenetljivo. Anketirani učitelji večinoma (65 %) ne sodelujejo z zunanjimi strokovnjaki, ki bi jih vabili na šolo. Prav tako redko kar 55% anketiranih ne sodeluje z ustreznimi ustanovami za delo z učenci s posebnimi potrebami.

POVZETEK: Iz rezultatov lahko povzamemo da učitelji večinoma ne sodelujejo z zunanjimi ustanovami za delo z učenci s posebnimi potrebami, kot tudi ne z Svetovalnim centrom. Iz tega je moč sklepati, da ima naša šola z obstoječimi oblikami pomoči na področju učnih težav ustrezen pristop oz. samozadosten ali pa rezultati kažejo, da imajo učitelji na šoli

»neustrezno« *percepcijo (občutljivost učiteljev) za učne težave oz. sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki.*

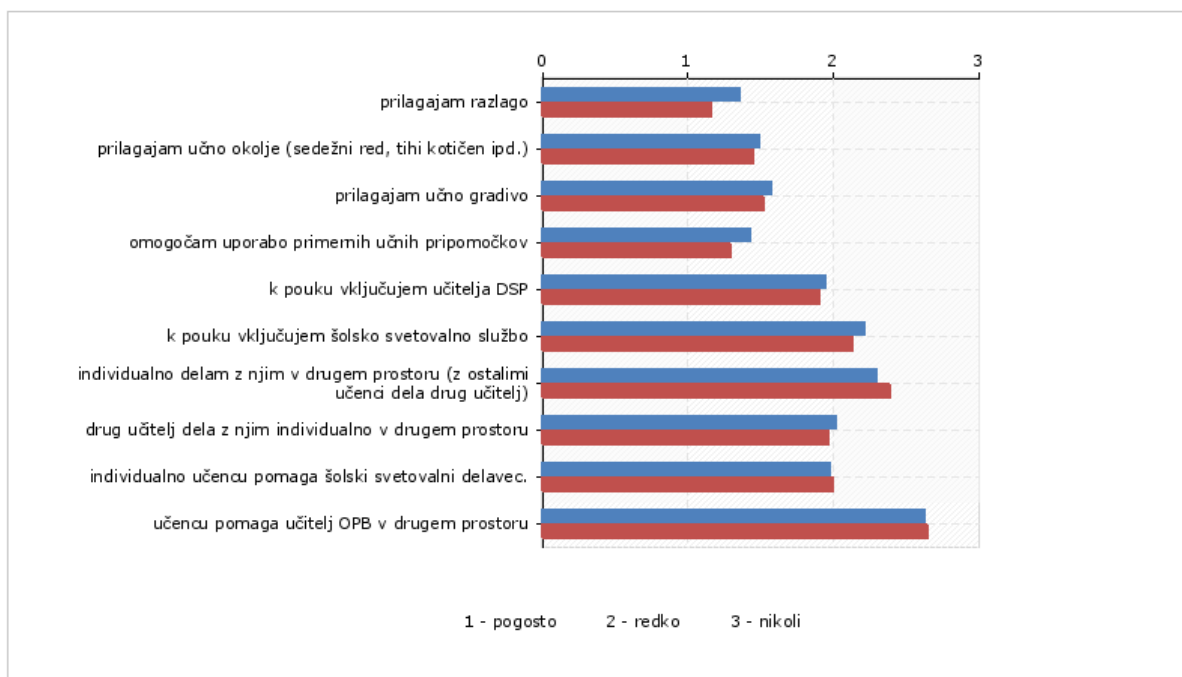
IV. OBLIKE POMOČI IN PODPORE UČENCEM Z UČNIMI TEŽAVAMI

V tem delu nas je zanimalo nas je kakšne oblike pomoči in podpore so UUT deležni na naši šoli.

1.) POMOČ UUT MED POUKOM

Pristop pomoči učencem z učnimi težavami je po konceptu dela z UUT zastavljen široko in celostno: upošteva se celovita učenčeva osebnost, učenčeve razmere doma in v šoli. Predvsem pa je namen vzpostavitev učnega okolja, ki bo spodbujalo učenčevo aktivno sodelovanje oz. učenčevo optimalno udeleženo.

Učitelj je prvi, ki pomaga UUT, običajno taisti učitelj tudi prvi odkrije težave pri učencu. Zatorej je učitelj tisti, ki v okviru poučevanja individualizira in diferencira učne zahteve, naloge, načine preverjanja in ocenjevanja znanja,... Učitelj, ki poučuje učenca učni predmet, pri katerem ima težave, je prvi in predvsem najbolj odgovoren za prepoznavanje, odkrivanje teh težav.

Graf 10: Pomoč UUT pri pouku.

Učitelje smo povprašali kako pogosto sami učitelji z različnimi oblikami in metodami pomagajo UUT pri pouku. Iz odgovorov učitelje je moč razbrati, da ni bistvenih razlik med učitelji razredne in predmetne stopnje- kar lahko pripišemo tudi obliki zastavljenega vprašalnika (metodološko slabo zastavljeno vprašanje). Zaradi metodološke šibkosti zastavljenega vprašanja bomo interpretirali rezultate za vse učitelje skupaj.

	Podvprašanja	Odgovori			
		pogosto	redko	nikoli	Skupaj
RAZREDNA in PREDMETNA STOPNJA	prilagajam razlago	39 (76%)	6 (12%)	6 (12%)	51 (100%)
	prilagajam učno okolje (sedežni red, tihi kotiček ipd.)	35 (69%)	7 (14%)	9 (18%)	51 (100%)
	prilagajam učno gradivo	29 (57%)	15 (29%)	7 (14%)	51 (100%)
	omogočam uporabo primernih učnih pripomočkov	36 (71%)	8 (16%)	7 (14%)	51 (100%)
	k pouku vključujem učitelja DSP	18 (35%)	18 (35%)	15 (29%)	51 (100%)
	k pouku vključujem šolsko svetovalno službo	10 (20%)	20 (39%)	21 (41%)	51 (100%)
	individualno delam z njim v drugem prostoru (z ostalimi učenci dela drug učitelj)	11 (22%)	14 (27%)	26 (51%)	51 (100%)
	drug učitelj dela z njim individualno v drugem prostoru	16 (31%)	18 (35%)	17 (33%)	51 (100%)
	individualno učencu pomaga šolski svetovalni delavec.	19 (37%)	14 (27%)	18 (35%)	51 (100%)
	učencu pomaga učitelj OPB v drugem prostoru	3 (6%)	13 (25%)	35 (69%)	51 (100%)

Tabela 5: Nudjenje pomoči učencem z UT med poukom

Odgovori učiteljev kažejo da učitelji (po sledečem vrstnem redu): prilagajajo razlago (76 %), omogočajo uporabo primernih učnih pripomočkov (71 %), prilagajajo učno okolje (sedežni red, tihi kotiček,..(69%)), individualno pomaga učencu ŠSS (37 %), k pouku vključujejo učitelja DSP (35 %).

Manj pogosto k pouku učitelji vključujejo ŠSS (20 %) ali pa drugega učitelja (22 %).

Sicer iz rezultatov razvidno dejstvo, da je najslabše vključevanje učitelja OPB izničimo zaradi metodološke spornosti vprašanja (le razredna stopnja ima to možnost).

POVZETEK: Analiza odgovorov posameznih kategorij kaže, da učitelji najbolj pogosto prilagajajo razlago UTT. Sledi raba raznolikih učnih pripomočkov ter prilagajanje učnega okolja. Zaradi narave vprašanja je zavržena možnost razlikovanja med odgovori razrednih in predmetnih učiteljev. Glede na pričakovan rezultat je možno sklepati, da učitelji potrebujejo tudi nove izkušnje in znanja, da bodo podprli UUT še na drugačne raznolike načine.

2.) PRILAGAJANJE METOD IN OBLIK DELA

a.) PRI POUČEVANJU

Podatki kažejo, da učitelji poučevanje poskušajo prilagajati na različne načine. Največkrat poudarjena je dodatna razlaga z namenom dvigovanja motivacije ter posledično raba različnega gradiva. Pri poučevanju učitelji navajajo, da pri poučevanju z namenom pomoči UTT večkrat sprotno preverjajo razumevanje, vključevanje treh učnih tipov (vizualni, motorični, senzorni). Nekateri učitelji pri poučevanju poudarjajo predvsem individualni pristop in konkretna ponazorila.

b.) PRI URTJEVANJU SNOVI

Največkrat so učitelji izrazili, da enake metode in oblike dela uporabljajo tako pri poučevanju kot pri utrjevanju snovi. Pri utrjevanje nekateri učitelji v pomoč UUT izhajajo iz opornih točk in sidrnih idej; večji poudarek je na ustnem utrjevanju znanja. Anketirani menijo, da je največ v pomoč UTT prav dodatna razlaga in pogosto preverjanje znanja. Ob tem učitelji izražajo tudi, da pri utrjevanju snovi namenoma učencu omogočajo več časa in lažja vprašanja.

c.) PRI PREVERJANJU IN OCENJEVANJU ZNANJA

Učitelji najpogosteje prilagodijo način preverjanja in ocenjevanja znanja, raven težavnosti, več konkretizacije, podaljšan čas, prilagajanje spraševanja sposobnostim učenca, temeljno znanje in preprosta navodila, vnaprej dogovorjen termin in cilj spraševanja, uporaba konkretnih ponazoril, delni cilji, namerno izpostavljanje pozitivnim stvarjem, pomoč ŠSS, spodbujanje, vzpostavljanje primerne klime,...

POVZETEK: Kvalitativni odgovori anketiranih kažejo, da učitelji poskušajo prilagajati metode in oblike pri poučevanju, utrjevanju, preverjanju in ocenjevanju znanja. Pri tem učitelji uporabljajo različne načine in oblike. Najbolj pogosto obliko pomoči UUT predstavlja prilagajanje NAČINA poučevanja, nekajkrat pa tudi prilagajanje VSEBINE.

3.) POMOČ PRI DOPOLNILNEM POUKU

Zanimalo nas je kako pogosto učitelji pomagajo UUT pri dopolnilnem pouku. Na to vprašanje je odgovorilo 40 anketirancev, kar je pogojeno z naravo dela posamičnega učitelja. Vprašanje je bilo zaprtega tipa, učitelji so lahko izbirali med v tabeli navedenimi oblikami pomoči.

Podvprašanja	Odgovori			
	pogosto	redko	nikoli	Skupaj
kot pri pouku razložim snov, ki mu dela težave	25 (63%)	13 (33%)	2 (5%)	40 (100%)
dodatno z novimi načini razložim snov, ki učencu dela težave	38 (95%)	1 (3%)	1 (3%)	40 (100%)
ponovim vaje utrjevanja, pri katerih je imel pri pouku težave	36 (90%)	3 (8%)	1 (3%)	40 (100%)
dodatno, z novimi načini utrjujem snov, ki je pri učencu še premalo utrjena in je vzrok težav	35 (88%)	4 (10%)	1 (3%)	40 (100%)
preverjam učenčevo znanje na njemu prilagojen način	33 (83%)	6 (15%)	1 (3%)	40 (100%)
reduciram kompleksnost nalog in se omejim samo na enostavne naloge	33 (83%)	6 (15%)	1 (3%)	40 (100%)
učenca učim, kako se učiti	26 (67%)	12 (31%)	1 (3%)	39 (100%)

Tabela 6: Pomoč UUT pri dopolnilnem pouku

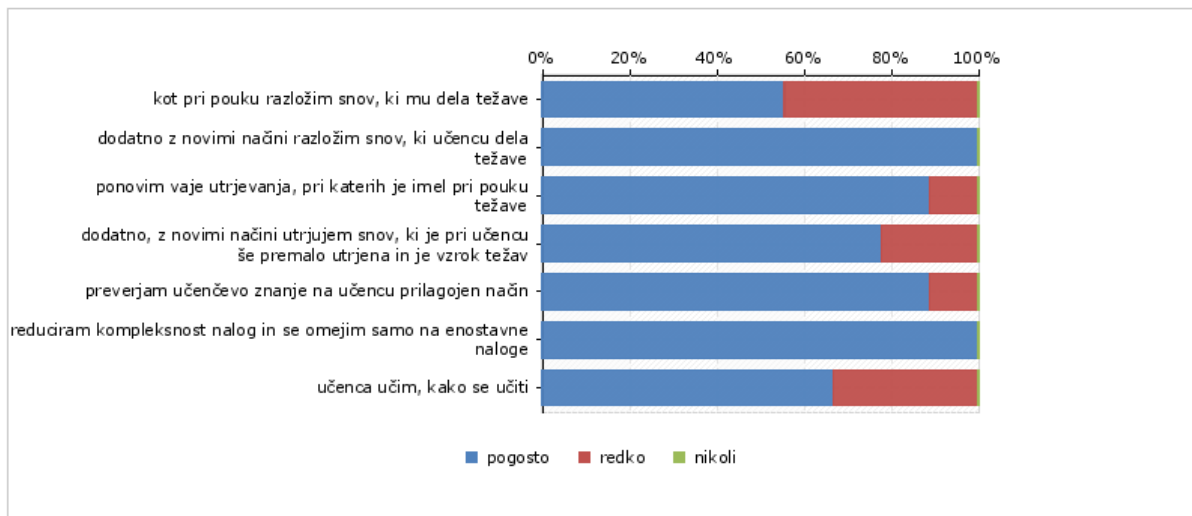
Po navedbah učiteljev je razvidno, da pri dopolnilnem pouku uporabljajo v tabeli navedene oblike pomoči. Presenetljivo močno ne izstopa nobena oblika pomoči. Kar največ učiteljev (95%) meni, da je učencu najbolj v pomoč dodatna razlaga z novimi načini. Kot druga najbolj pogosta oblika pomoči (90%) UUT je utrjevanje in ponavljanje vaj, kjer je imel učenec težave (88 %). Učitelji na urah dopolnilnega pouka poskušajo tudi preveriti učenčevo znanje na njemu prilagojen način (83%) in zelo pogosto tudi učitelji poskušajo z zmanjševanjem kompleksnosti nalog (83%).

POVZETEK: Med učitelji velja prepričanje, da je dodatna razlaga snovi z novimi načini najbolj ustrezna pomoč UUT. V nadaljevanju sledi behavioristično utrjevanje in ponavljanje nalog, kjer ima učenec težave. Učitelji na urah dopolnilnega pouka preverjajo znanje na učencu prilagojen način ter zmanjšujejo kompleksnost nalog. Metakognitivno učenje (kako se učiti) je med zadnjimi in najmanj pogostimi oblikami pomoči.

4.) POMOČ PRI ISOP URAH

Po ustreznih zakonodaji pripada osnovni šoli 0,5 ure ISOP-a na oddelek (na naši šoli 13 ur), ki ga ravnatelj razporedi med strokovne delavce in sicer med ŠSS, specialno pedagoge, socialne

pedagoge, predmetne učitelje predvsem za dopolnilni pouk (KEM, BIO, ZGO, FIZ). Na to vprašanje je odgovorilo le 9 anketirancev, 18 % vseh anketiranih pa izvaja ISOP ure.

Graf 11: Pomoč pri ISOP urah

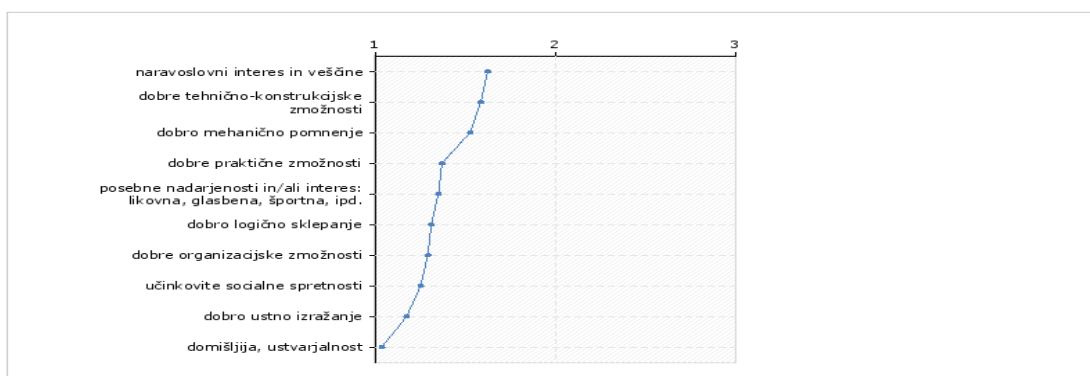
Učitelje izvajalce ISOP ur smo povprašali kako POGOSTO izvajajo določene oblike pomoči UUT. Vsi anketirani (100 %) pogosto dodatno z novimi načini razložijo učno snov, pri kateri je imel učenec težave. Enako pogosto (100 %) tudi učitelji reducirajo kompleksnost nalog in se omejijo zgolj na enostavne. V odgovorih anketiranih sledi preverjanje učenčevega znanja na njemu prilagojen način (89 %) in utrjevanje ter ponavljanje vaj (89 %). Šele na zadnjem mestu je po pogostosti pomoč, kako naj se učenec loti učenja.

POVZETEK: Učitelji, ki izvajajo ISOP ure kot oblika pomoči UUT zelo pogosto poskušajo na nov način razložiti učno snov, pri kateri je imel učenec težave. Enako pogosto reducirajo kompleksnost nalog in se omejijo na enostavne. Meta učenje je enako kot pri DOP na zadnjem mestu.

Predlog: strategije pomoči so presplošne (skoraj enako kot DOP), preskromno poznavanje potreb UUT, zato potreba po strokovni nadgradnji za izboljšanje kakovosti ISOP ur.

5.) PREPOZNAVANJE MOČNIH PODROČIJ PRI UUT

Pri tem vprašanju nas je zanimalo kako prepoznavna so posamezna močna področja UUT za strokovne delavce.

Graf 12: Močna področja UUT – prepoznavnost

Na zastavljeno vprašanje so odgovorili vsi anketirani, ki so tudi zaključili anketo. Iz zgornjega grafa je razvidno, da učitelji najlažje prepoznajo domišljijo in ustvarjalnost (96%), sledi dobro ustno izražanje (84%), učinkovite socialne spretnosti (76%), dobre organizacijske zmožnosti (75%). Dobra polovica anketiranih še vedno dobro prepoznava posebne nadarjenosti ali interes (likovni, glasbeni, športni,..) 69%. Najtežje prepoznaven je za učitelje naravoslovni interes in veščine, dobro mehanično pomnenje in tehnično-konstruktivske zmožnosti.

POVZETEK: Med močnimi in učiteljem najbolj prepoznavnimi področji soditi domišljija in ustvarjalnost, sledi dobro ustno izražanje. Težje prepoznavna so naravoslovna področja.

Predlog: interdisciplinarno sodelovanje učiteljev in skupni timi za skupen cilj – pomoč UUT

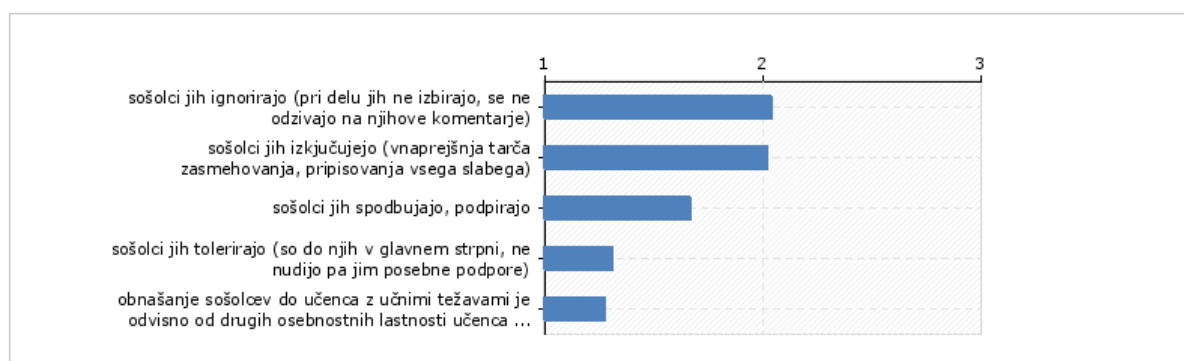
6.) SOCIALNA VKLJUČENOST UUT

Od tega kako je posameznik vpet v socialno sredino, razred, je odvisno njegovo delovanje. Socialna vključenost UUT je lahko varovalni dejavnik pri spoprijemanju z učnimi težavami ali pa lahko le-te še pogloblja.

Podvprašanja	Odgovori			
	pogosto	redko	nikoli	Skupaj
sošolci jih spodbujajo, podpirajo	17 (33%)	34 (67%)	0 (0%)	51 (100%)
sošolci jih tolerirajo (so do njih v glavnem strpni, ne nudijo pa jim posebne podpore)	35 (69%)	16 (31%)	0 (0%)	51 (100%)
sošolci jih ignorirajo (pri delu jih ne izbirajo, se ne odzivajo na njihove komentarje)	9 (18%)	31 (61%)	11 (22%)	51 (100%)
sošolci jih izključujejo (vnaprejšnja tarča zasmehovanja, pripisovanja vsega slabega)	10 (20%)	30 (59%)	11 (22%)	51 (100%)
obnašanje sošolcev do učenca z učnimi težavami je odvisno od drugih osebnostnih lastnosti učenca (prisotnosti nasilnega, asocialnega vedenja, pomanjkanje čustvene kontrole)	38 (75%)	12 (24%)	1 (2%)	51 (100%)

Tabela 7: Socialna vključenost UUT

Odgovori strokovnih delavcev kažejo, da je pogosto (75%) obnašanje sošolcev do učenca z UUT odvisno od njegovih osebnostnih lastnosti. Prav tako se večina strinja, da sošolce pogosto tolerirajo (69%) UUT, kar pomeni, da so zgolj strpni do njih – ne nudijo pa tem učencem posebne podpore. Dobra polovica anketiranih (61 %) meni, da redko UUT ignorirajo oz. ne izbirajo pri delu, se ne odzivajo na njihove komentarje.

Graf 13: Odziv vrstnikov do učenca u UT

POVZETEK: UUT so po mnenju anketiranih tolerirani s strani sošolcev, ki so do njih strpni, vendar jim ne nudijo posebne podpore. Večina učiteljev ugotavlja, da je vključenost v

socialno sredino odvisna od osebnostnih lastnosti UUT, torej od njegovega vedenja, čustvene kontrole,...

Namig: v prvi vrsti smo učitelji odgovorni za vključevanje UUT v razred, pripraviti pogoje za sprejemanje drugačnosti in možnosti za spodbujanje močnih področij UUT.

V. OCENA USPEŠNOSTI IN UČINKOVITOSTI RAZLIČNIH OBLIK POMOČI

1.) OCENA LASTNE USPEŠNOSTI glede na skupino težav

Anketirance smo povprašali kako doživljajo oz. ocenjujejo LASTNO USPEŠNOST pri delu z različnimi skupinami (glede na težavo) UUT.

Podvprašanja	Odgovori				
	uspešno	manj uspešno	neuspešno	nimam izkušenj	Skupaj
upočasjen intelektualni razvoj	18 (35%)	27 (53%)	1 (2%)	5 (10%)	51 (100%)
specifični primanjkljaji na posameznih področjih učenja	28 (55%)	21 (41%)	0 (0%)	2 (4%)	51 (100%)
čustvene težave	23 (45%)	24 (47%)	2 (4%)	2 (4%)	51 (100%)
pomanjkljive učne in delovne navade	17 (33%)	31 (61%)	2 (4%)	1 (2%)	51 (100%)
pomanjkljiva motivacija za šolsko delo	22 (43%)	27 (53%)	1 (2%)	1 (2%)	51 (100%)
slabše razumevanje slovenskega jezika	22 (43%)	23 (45%)	3 (6%)	3 (6%)	51 (100%)
nemirno vedenje, hiperaktivnost	21 (41%)	25 (49%)	3 (6%)	2 (4%)	51 (100%)
socialno eksistenčna ogroženost	15 (29%)	25 (49%)	3 (6%)	8 (16%)	51 (100%)
pomanjkljivo/neustrezno poučevanje	17 (33%)	11 (22%)	3 (6%)	20 (39%)	51 (100%)

Tabela 8: Ocena lastne uspešnosti glede na skupine UUT

Analizirali smo odgovore, tistih, ki so uspešno zaključili anketo. Pri tem ugotavljamo, da učitelji najbolj **uspešno rešujejo** težave pri:

- specifičnih primanjkljajih na posameznih področjih (55%),
- čustvenih težavah (45%),
- slabšem razumevanju slovenskega jezika (43%),
- pomanjkljivi motivaciji za šolsko delo (43%),
- nemirnem vedenju, hiperaktivnosti (41%).

Manj uspešno ocenjujejo učitelji lastno delovanje pri UUT:

- pomanjkljivih učnih navadah (61 %),
- pomanjkljivi motivaciji za šolsko delo (53 %),
- upočasjenem intelektualnem razvoju (53 %).

Neuspešno ocenjujejo učitelji lastno delovanje pri UUT:

- slabšem razumevanju slovenskega jezika (6%),
- nemirnem vedenju, hiperaktivnosti (6%),
- socialni eksistenčni ogroženosti (6%),
- pomanjkljivem neustreznem poučevanju (6%).

POVZETEK: Strokovni delavci se ocenjujejo kot najbolj uspešne pri učencih s specifičnimi primanjkljaji na posameznih področjih učenja (55%), sledijo učenci s čustvenimi težavami (45%), slabše razumevanje slovenskega jezika (43%) in pomanjkljiva motivacija za šolsko delo (43%). Največ učiteljev je izrazilo lastno neuspešnost pri učencih, ki slabše razumejo slovensko (6%) in pri nemirnih, hiperaktivnih (6%) učencih ter pri tistih, ki so socialno ogroženi (6%).

Predlog: Več timskega dela v strokovne aktive učiteljev, ki omogoča preseganje lastne predmetne opredeljenosti učitelja. Sodelovanje učiteljev na različnih področjih omogoča večjo učno učinkovitost učencem.

2.) OCENA UČINKOVITOSTI ŠOLE glede na ponujeno pomoč UUT

Pri tem vprašanju nas je vodilo zanimanje kako učinkovito po mnenju učiteljev na naši šoli zagotavljamo pomoč UUT. Strokovni delavci so zatečeno stanje ocenjevali sicer ločeno gleda na to, kje poučujejo - razredna in predmetna stopnja. Pa vendar zaradi oblike vprašanja in metodološke šibkosti ni moč interpretirati ločeno – torej povzetek za vse učitelje skupaj.

Podvprašanja	Odgovori		
	učinkovito	neučinkovito	Skupaj
prepoznavanje UUT	48 (94%)	3 (6%)	51 (100%)
oblike podpore in pomoči UUT (dopolnilni pouk, ISOP,...)	49 (96%)	2 (4%)	51 (100%)
prilagajanje metod dela	47 (92%)	4 (8%)	51 (100%)
obrazci INDEP	39 (76%)	12 (24%)	51 (100%)
medsebojno sodelovanje učiteljev	44 (86%)	7 (14%)	51 (100%)
podpora izvajalcem	41 (80%)	10 (20%)	51 (100%)

Tabela 9: Učinkovitost šole pri zagotavljanju pomoči UUT

Iz rezultatov anketiranih je razvidno, da učitelji niso zadovoljni z obrazci IDNP (24%), kot tudi večinsko ne z podporo izvajalcem (20%). Slabše učitelji ocenjujejo tudi medsebojno sodelovanje učiteljev (14%).

Zelo učinkovito je pri nas na šoli po mnenju večine anketiranih organizacija oblike in podpore in pomoči UUT (DOP, ISOP,..) (96%) in prepoznavanje UUT (94%). Po mnenju učiteljev učinkovito prilagajamo metode dela (92%).

POVZETEK: Anketirani ocenjujejo neučinkovitost pri obrazcih IDNP ter podpora izvajalcem, sledi pa tudi medsebojno sodelovanje učiteljev. Kot učinkovito pri nas na šoli deluje shema oblik pomoči in podpore UUT in prepoznavanje UUT.

2.) OCENA LASTNE STROKOVNE USPOSOBLJENOSTI UČITELJEV za posamezno vrsto težav

Podvprašanja	Odgovori			
	dobro strokovno usposobljen	potrebujem dodatno strokovno usposabljanje in si ga želim	potrebujem dodatno usposabljanje, vendar si ga ne želim, ker to ni moje področje dela	Skupaj
upočasjen intelektualni razvoj	18 (35%)	25 (49%)	8 (16%)	51 (100%)

specifični primanjkljaji na posameznih področjih učenja	20 (39%)	26 (51%)	5 (10%)	51 (100%)
čustvene težave	17 (33%)	28 (55%)	6 (12%)	51 (100%)
pomanjkljive učne in delovne navade	29 (57%)	18 (35%)	4 (8%)	51 (100%)
pomanjkljiva motivacija za šolsko delo	26 (51%)	22 (43%)	3 (6%)	51 (100%)
slabše razumevanje slovenskega jezika	18 (35%)	21 (41%)	12 (24%)	51 (100%)
nemirno vedenje, hiperaktivnost	12 (24%)	37 (73%)	2 (4%)	51 (100%)
socialno eksistenčna ogroženost	12 (24%)	26 (51%)	13 (25%)	51 (100%)
pomanjkljivo/neustrezno poučevanje	25 (49%)	21 (41%)	5 (10%)	51 (100%)

Tabela 11: Ocena lastne usposobljenosti učiteljev

Zanimalo nas je kako strokovni delavci šole ocenjujejo lastno strokovno usposobljenost za posamezno vrsto težav, pri čemer so lahko izbirali med odgovori dobro strokovno usposobljen, potrebujem dodatno strokovno usposabljanje in si ga želim ter potrebujem dodatno strokovno usposabljanje in si ga ne želim.

Iz pričujoče tabele in grafa je razvidno, da so učitelji **dobro strokovno usposobljeni za sledeča področja:**

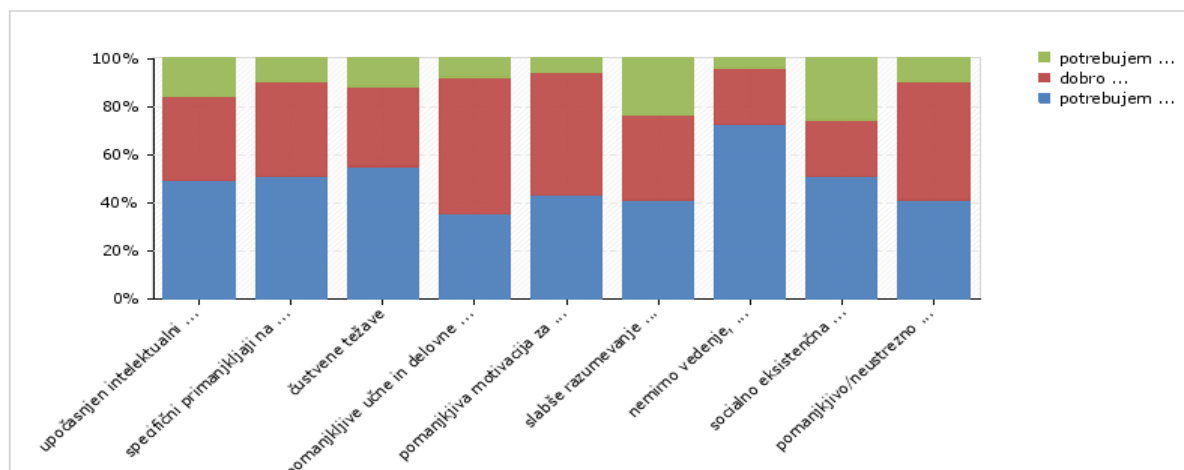
- pomanjkljive učne in delovne navade (57%),
- pomanjkljiva motivacija za šolsko delo (51%),
- pomanjkljivo in neustrezno poučevanje (49%).

Učitelje na podlagi ocene lastne uspešnosti ocenjujejo, da **potrebujejo in si želijo** dodatno strokovno usposabljanje na področju:

- socialne eksistenčne ogroženosti (51%),
- specifičnih primanjkljajev na posameznih področjih (51%).

Nekateri učitelji pa si **ne želijo dodatne strokovnega usposabljanja**, ker to pač ni njihovo področje dela pri:

- socialno eksistenčni ogroženosti (25%)
- slabšem razumevanju slovenskega jezika (24%).

Graf 14: Lastna strokovna usposobljenost

POVZETEK: večina anketiranih je mnenja, da so zadovoljivo strokovno usposobljeni za področje pomanjkljivih učnih in delovnih navad (57%), pomanjkljivo motivacijo za šolsko delo (51%). Strokovni manjko učitelji zaznavajo za sledeča področja: nemirno in hiperaktivno vedenje (73 %) in za področje čustvenih težav (55 %).

2.5 Analiza

Izobrazba učiteljev in ocena lastne usposobljenosti učiteljev za področje dela z učenci z UT:

Iz podatkov je razvidno, da je kolektiv učiteljev na OŠ Vencija Perka strokovno dobro usposobljen kolektiv s pretežno žensko populacijo (90% učiteljic). Po letih zaposlitve v šolstvu je 39% zaposlenih več kot 26 let, kar kaže na to, da smo precej star kolektiv. Približno 20% je začetnikov (0-5 let zaposlitve) in približno 40% zaposlenih v srednjem, najbolj produktivnem obdobju. Izobrazbena struktura kaže na visok delež učiteljev z visoko izobrazbo (61%) in magisterijem ali več (12%). Višjo izobrazbo ima 27% zaposlenih.

Večina anketiranih učiteljev je mnenja, da so zadovoljivo strokovno usposobljeni tudi za področje dela z učenci z UT, predvsem za področje pomanjkljivih učnih in delovnih navad meni in za področje pomanjkljive motivacije za šolsko delo. Strokovni pomanjkljivo znanje učitelji zaznavajo za sledeča področja: nemirno in hiperaktivno vedenje in za področje čustvenih težav.

Opredelitev in prepoznavanje učencev z učnimi težavami:

Rezultati nakazujejo, da učitelji pogosteje povezujejo UT z dejavniki, ki so povezani bolj z notranjimi dejavniki (nižji intelektualni potenciali (92%), hiperaktivno, nemirno vedenje (59%), čustvene težave (59%)...). Precej pomemben razlog se jim zdi tudi slabše znanje slovenskega jezika (69%), kar je na naši šoli res večji problem zadnja leta zaradi vsakoletnega priliva učencev iz drugih držav. Učitelji dokaj prepoznavajo, da so UT pomembno povezane z okoljskimi dejavniki (pomanjkljive učne in delovne navade (49%), socialna ogroženost (41%), čustvene stiske...), čeprav vzroke za te težave pogosto napačno pripisujejo učencem (nemotiviranost, slabe delovne navade).

Učitelji so najbolj negotovi pri vključitvi učencev, ki imajo težave zaradi pomanjkljivih spodbud za šolsko delo (33%) in pri socialno ogroženih učencih (31%). Iz tega sklepamo, da je povezava šola dom prešibka. Premalo poznamo vplive okolja, čeprav pedagoška praksa dokazuje, da je mnogo lažje doseči spremembe pri faktorjih okolja kot pa vplivati na biološke danosti (sposobnosti, specifične UT, nevrološko pogojene).

Znaki in merila, po katerih učitelji prepoznavajo učence z UT:

Učitelji prepoznavajo UT pri učencih pretežno na podlagi zunanjih znakov (napak, počasnejšega tempa dela, motenj pozornosti, ki se kažejo z vedenjem...), medtem ko »notranjim« kazalcem učnih težav posvečajo premalo pozornosti, jih premalo upoštevajo kot znake UT ali jim pripisujejo drugačen pomen (nemotiviranost, lenoba, slabe delovne navade).

Pri kolikšnem deležu se UT povezujejo z vedenjskimi problemi.

Težave socialne vključenosti se povečujejo z leti neuspehov, ki jih učenci z UT doživljajo v šoli, zato je razumljivo, da se vedenjske težave okrepijo v višjih letih šolanja. Učitelji RS

ocenjujejo, da se vedenjske težave povezujejo z UT pri redkih posameznikih ali pri manj kot polovici učencev. Nasprotno pa učitelji PS ocenjujejo, da je vedenjskih težav povezanih z učnimi težavami bistveno več, oz. da se pojavljajo pri večini učencev z UT.

V strokovni literaturi najdemo več podatkov o tej povezavi, predvsem za otroke s specifičnimi učnimi težavami. Raziskave kažejo, da imajo otroci s SUT več vedenjskih težav kot vrstniki brez specifičnih učnih težav. Imajo slabše razvite socialne veščine, težje navezujejo in vzdržujejo stike z vrstniki, vrstniki jih pogosteje odklanjajo...Otroci z disleksijo imajo več težav z vrstniki zaradi manjše spretnosti pri igrah (slabše razumejo navodila, ne obvladajo popularnih iger, filmov, ne uspejo slediti skupinskim pravilom...)v (Učne težave v OŠ, Magajna idr., 2008).

Od učiteljevega odziva na neuspeh je pomembno odvisno, ali se bi moteče vedenje razvilo v vedenjsko motnjo. Vedenjske motnje se prav tako ne razvijejo pri 46% mladostnikih s SUT ali ADHD, ki imajo kot varovalni dejavnik dobro razvite verbalne sposobnosti in ugodno družinsko okolje (Shoemaker, 1996 v Učne težave v OŠ (več avtorjev), 2008).

Povezanost UT in nadarjenosti

Učitelji večinoma pravilno zaznavajo, da se učne težave in nadarjenost ne izključujeta in da se tudi nadarjeni učenci lahko spopadajo tudi z učnimi težavami. Precej velik procent neodločenih učiteljev, pa zahteva premislek in pobudo o dodatnem usposabljanju učiteljev o problematiki »dvojno izjemnih« učencev.

Nekatere ocene navajajo, da se med vsemi otroki s posebnimi potrebami pojavlja 2-5% nadarjenih otrok s specifičnimi UT in primanjkljaji na posameznih področjih učenja (Nielsen, 2002 v Učne težave v OŠ, 2008). Nadarjeni učenci, ki imajo sočasno še druge težave, so pogosto prezrti, saj motnje pogosto lahko prikrijejo izjemne sposobnosti oz. nadarjenost

Predmeti, pri katerih imajo učenci z UT največ težav:

Rezultati nam kažejo stanje, ki ga učitelji tudi sami zaznavamo in nanj opozarjamo že nekaj časa. Zaradi slabo utrjene pismenosti na RS se kasneje zaradi stopnjevanja zahtevnosti pouka pokažejo težave še pri drugih predmetih, pri katerih je dobra funkcionalna pismenost sploh pogoj, da učenec lahko sledi pouku.

Na razredni stopnji imajo največ UT po mnenju učiteljev pri slovenščini (84%), sledi ji matematika (76%), tuj jezik (56%). Manj UT pa je pri predmetu spoznavanje okolja (32%). In izrazito manj pri vzgojnih predmetih: glasbeni umetnosti (7%), športu in likovni umetnosti (4%).

Na predmetni stopnji se UT pri predmetih nekoliko drugače razporedijo: največ UT se kaže pri matematiki (88%) in tujem jeziku (87%). Temu sledijo UT pri naravoslovnih predmetih (FIZ, KEK, BIO – 75%), šele nato pri slovenščini (65%). Zelo malo UT pa se kaže pri vzgojnih predmetih. Pri tehniki (10%), sledijo glasbena, likovna umetnost in šport (3%).

S kom učitelji sodelujejo v okviru pomoči UUT

V okviru pomoči UUT učitelji najbolj pogosto sodelujejo z razrednikom (84 %) in ostalimi učitelji (82 %), ki tega učenca poučujejo. Brez sodelovanja staršev je ta pot težja, zato učitelji

po pogostosti navajajo sodelovanje z domom na 2-3 mestu (82 %). Sledi sodelovanje z ŠSS (73 %). Najredkeje sodelujejo učitelji z vodstvenim kadrom (4-6 %).

Sodelovanje s starši, ko se ti ne odzivajo

Učitelji se kljub neodzivnosti staršev v 98 % osredotočijo na neposredno delo z učencem. V 80 % se učitelji posvetujejo s kolegi, ŠSS in drugi na šoli. Redko učitelji napotijo starše UUT neposredno v ustrezno ustanovo. Skorja polovica učiteljev (43 %) se skuša staršem približati na različne načine.

Sodelovanje učiteljev z zunanjimi ustanovami

Iz rezultatov lahko povzamemo da učitelji večinoma ne sodelujejo z zunanjimi ustanovami (55 %) za delo z učenci s posebnimi potrebami, kot tudi ne z svetovalnim centrom (51 %). Iz tega je moč sklepati, da ima naša šola z obstoječimi oblikami pomoči na področju učnih težav ustrezen pristop oz. samozadosten ali pa rezultati kažejo, da imajo učitelji na šoli »neustrezno« perцепcijo (občutljivost učiteljev) za učne težave oz. sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki.

Pomoč UUT med poukom

Analiza odgovorov posameznih kategorij kaže, da učitelji najbolj pogosto prilagajajo razlago (76 %) UUT. Sledi raba raznolikih učnih pripomočkov (71 %) ter prilagajanje učnega okolja (69 %). Zaradi narave zastavljenega vprašanja je zavržena možnost razlikovanja med odgovori razrednih in predmetnih učiteljev. Glede na pričakovan rezultat je možno sklepati, da učitelji potrebujejo tudi nove izkušnje in znanja, da bodo podprli UUT še na drugačne raznolike načine.

Prilagajanje metod in oblik dela UUT

Kvalitativni odgovori anketiranih kažejo, da učitelji poskušajo prilagajati metode in oblike pri poučevanju, utrjevanju, preverjanju in ocenjevanju znanja. Pri tem učitelji uporabljajo raznotere načine in oblike. Najbolj pogosto obliko pomoči UUT predstavlja prilagajanje NAČINA, nekajkrat pa tudi prilagajanje VSEBINE.

Pri POUČEVANJU učitelji poskušajo z dodatno razlago ter rabo raznoterega učnega gradiva. Pri UTRJEVANJU učitelji večkrat v pomoč UUT izhajajo iz sidernih oz. opornih točk, ključnih besed. Pri PREVERJANJU in OCENJEVANJU znanja pa učitelji prilagajajo način, raven težavnosti, več konkretizacije, podaljšan čas,...

Pomoč UUT pri dopolnilnem pouku

Med učitelji velja prepričanje, da je dodatna razlaga snovi z novimi načini (95 %) najbolj ustrezna pomoč UUT. V nadaljevanju sledi behavioristično utrjevanje in ponavljanje nalog (90 %), kjer ima učenec težav (88 %). Učitelji na urah dopolnilnega pouka preverjajo znanje na učencu prilagojen način ter zmanjšujejo kompleksnost nalog. Metakognitivno učenje (kako se učiti) je med zadnjimi in najmanj pogostimi oblikami pomoči.

Pomoč UUT pri ISOP urah

Učitelji, ki izvajajo ISOP ure kot oblika pomoči UUT zelo pogosto poskušajo na nov način razložiti učno snov (100 % anketirancav), pri kateri je imel učenec težave. Enako pogosto reducirajo kompleksnost nalog (100 %) in se omejujejo na enostavne. Meta učenje je enako kot pri DOP na zadnjem mestu.

Predlog: strategije pomoči so presplošne (skoraj enako kot DOP), preskromno poznavanje potreb UUT, zato potreba po strokovni nadgradnji za izboljšanje kakovosti ISOP ur.

Prepoznavanje močnih področij pri UUT

Med močnimi in učiteljem najbolj prepoznavnimi področji soditi domišljija in ustvarjalnost (96 %) sledi dobro ustno izražanj (84 %) in socialne spretnosti učencev (76 %), dobre organizacijske zmožnosti (75 %). Težje prepoznavna so naravoslovna področja.

Predlog: interdisciplinarno sodelovanje učiteljev in skupni timi za skupen cilj – pomoč UUT

Socialna vključenost UUT

UUT so po mnenju anketiranih tolerirani s strani sošolcev, ki so do njih strpni, vendar jim ne nudijo posebne podpor (69 %). Iz rezultatov lahko povzamemo, da je pogosto (75 %) obnašanje sošolcev do učenca z UUT odvisno od njegovih osebnostnih lastnosti. 61 % anketiranih ugotavlja, da sošolci ignorirajo učence z UUT (jih pri delu ne izbirajo, se ne odzivajo na njihove komentarje).

Večina učiteljev ugotavlja, da je vključenost v socialno sredino odvisna od osebnostnih lastnosti UUT, torej od njegovega vedenja, čustvene kontrole,...

Namig: v prvi vrsti smo učitelji odgovorni za vključevanje UUT v razred, pripraviti pogoje za sprejemanje drugačnosti in možnosti za spodbujanje močnih področij UUT.

Ocena lastne uspešnosti glede na skupine težav UUT

Strokovni delavci se ocenjujejo kot najbolj uspešne pri učencih s specifičnimi primanjkljaji na posameznih področjih učenja (55 %), sledijo učenci s čustvenimi težavami (45 %), slabše razumevanje slovenskega jezika (43 %) in pomanjkljiva motivacija za šolsko delo (43 %). Največ učiteljev je izrazilo lastno neuspešnost pri učencih, ki slabše razumejo slovensko (6 %) in pri nemirnih, hiperaktivnih (6 %) učencih ter pri tistih, ki so socialno ogroženi (6 %).

Predlog: Več timskega dela v strokovne aktive učiteljev, ki omogoča preseganje lastne predmetne opredeljenosti učitelja. Sodelovanje učiteljev na različnih področjih omogoča večjo učno učinkovitost učencem.

Ocena učinkovitosti šole glede na ponujeno pomoč UUT

Anketirani ocenjujejo največjo neučinkovitost pri obrazcih IDNP (24%) ter podpora izvajalcem (20%) , sledi pa tudi slabše medsebojno sodelovanje učitelje (14%). Kot učinkovito pri nas na šoli deluje organizacija oblik pomoči in podpore UUT (96%) in prepoznavanje UUT (94 %), sledi prilagajanje metod dela z UUT (92 %).

Ocena lastne strokovne usposobljenosti učiteljev za posamezno vrsto težav

Večina anketiranih je mnenja, da so zadovoljivo strokovno usposobljeni za področje pomanjkljivih učnih in delovnih navad (57 %), pomanjkljivo motivacijo za šolsko delo (51 %). Strokovni manjko učitelji zaznavajo za sledeča področja: nemirno in hiperaktivno vedenja (73 %) in za področje čustvenih težav (55 %).

3. Povzetek in napotila za naprej

- več sodelovanja z zunanjimi inštitucijami,
- okrepiti notranje mreže izvajalcev pomoči (medpredmetno sodelovanje, strokovno usposabljanje),
- pri pouku uporaba več različnih strategij in prilagoditev za UUT.

4. Viri in literatura

Magajna idr. (2008): Koncept dela Učne težave v OŠ, Zavod za šolstvo, Ljubljana.

Peklaj C. (2012): Učenci z učnimi težavami v šoli in kaj lahko stori učitelj, Center za pedagoško izobraževanje, Ljubljana.

Magajna idr. (2008): Učne težave v osnovni šoli, Zavod za šolstvo, Ljubljana.

5. Priloge:

Priloga 1: anketni vprašalnik za UČITELJE

Priloga 2: obrazec IDNP-izvirni delovni načrt pomoči.